

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia mediów i dziennikarstwa
Prowadzący	dr Magdalena Butkiewicz
Wydział	Wydział Nauk o Komunikacji i Dziennikarstwa
Kierunek	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	I
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Nauki o komunikacji społecznej i mediach
Obowiązuje od roku akademickiego	2024/2025
Rok studiów	1
Semestr	2
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (obowiązkowy, do wyboru)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (symbole)	DL_W06, DL_W07, DL_W16, DL_U04, DL_U07
Rodzaj zajęć (wybór z listy*)	wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Wskazane jest zaliczenie przedmiotu "Współczesna historia Polski dla dziennikarzy" lub innego związanego z historią, który obejmuje zagadnienia powszechnej historii i najnowszej; podstawowa wiedza z zakresu historii XX i XXI wieku.
Opis i cele przedmiotu Historia mediów i dziennikarstwa	Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu historii mediów i dziennikarstwa, a przez to stworzenie tła i kontekstu, dzięki którym uczestnicy lepiej będą rozumieć zagadnienia mediów współczesnych w Polsce i na świecie oraz specyfikę poszczególnych nośników i form masowej komunikacji. Zajęcia mają ułatwić studentom rozumienie procesów zachodzących we współczesnych mediach poprzez umożliwienie im odniesienia się do sytuacji mających miejsce w historii, jakie kształtowały powstanie, rozwój oraz charakter poszczególnych typów mediów oraz wybranych redakcji.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Ogólne znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w historii ludzkości, ze szczególnym uwzględnieniem historii mediów	2
2. Historia mediów i dziennikarstwa - wyjaśnienie pojęć, ewolucja materiałów piśmienniczych (od tabliczek glinianych, przez papirus i pergamin, aż po papier i e-papier)	2
3. Historia książki i druku - zabytki drukarskie; postęp prac nad wynalezieniem ruchomych mechanicznych czcionek w Azji i Europie; życiorys Pi-Shenga oraz Jana Gutenberga	2
4. Historia prasy w Europie - od listów prywatnych i kupieckich po druki z informacjami handlowymi oraz pierwsze pisma periodyczne	2
5. Historia prasy na świecie - czynniki różnicujące tempo rozwoju mediów masowych w poszczególnych państwach Europy oraz Ameryki Północnej	2
6. Historia prasy polskiej do 1815 roku - szczególne miejsce "Merkurysa Polskiego..." oraz druków ulotnych	2
7. Historia prasy polskiej w okresie 1815-1918 - przegląd najważniejszych czasopism oraz biografie "redaktorów", kontekst historyczny rozwoju prasy	2
8. Historia prasy polskiej w okresie 1918-1939 - największe koncerny II Rzeczypospolitej, dokonania Mariana Dąbrowskiego oraz przedstawicieli koncernu tzw. warszawskich czerwoniaków	2
9. Prasa w Polsce w okresie okupacji - polityka okupantów wobec prasy na ziemiach polskich, prasa godzinowa, koordynowana przez Armię Krajową akcja "N"	2
10. Prasa polska w okresie PRL - "fenomen" "Trybuny Ludu" i polityka przedstawicieli władz KC PZPR wobec prasy i nadawców radiowych	2
11. Wydawnicza działalność Kościoła w Polsce do 1989 roku - działalność ks. Stanisława Stojłowskiego oraz walka o prasę katolicką w okresie prymasostwa kard. Stefana Wyszyńskiego	2
12. Historia radia - najważniejsze daty oraz postaci związane z rozwojem radia jako medium masowego	2
13. Historia telewizji - najważniejsze daty oraz postaci związane z rozwojem telewizji jako medium masowego	2
14. Historia reklamy - analiza poszczególnych etapów stosowania reklamy jako zachęty do nabywania towarów i korzystania z usług - od starożytności do czasów współczesnych	2
15. Historia komputera i internetu - najważniejsze daty oraz postaci związane z rozwojem internetu, w tym social mediów	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie absolwent po tych studiach będzie wiedział i umiał)	<u>Opis przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	<u>Sposoby</u> weryfikacji efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy)
DL_W06	Ma w zaawansowanym stopniu wiedzę z zakresu historii XX i XXI wieku	W1 – student charakteryzuje najważniejsze procesy przemian historycznych w świecie mediów (tematy: 1-15)	Kolokwium pisemne
DL_W07	W zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe pojęcia i teorie dotyczące tradycyjnych i współczesnych mediów, ich ekonomicznych i politycznych uwarunkowań	W2 – student posługuje się poprawną terminologią związaną z historią mediów i dziennikarstwa (tematy 1-15), W3 – student wymienia i wyjaśnia teorie dotyczące uwarunkowań ekonomicznych i politycznych mediów tradycyjnych i współczesnych (tematy: 1-15)	Kolokwium pisemne
DL_W16	W zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe pojęcia i teorie z zakresu niewerbalnej komunikacji wizualnej	W4 – student tłumaczy pojęcia i teorie z zakresu niewerbalnej komunikacji wizualnej, sięgając do wydarzeń historycznych, które miały wpływ na ich kształtowanie (tematy: 1-15)	Kolokwium pisemne
DL_U04	Student potrafi wykorzystać wiedzę na temat historii mediów i dziennikarstwa do interpretowania i rozumienia współczesnych zjawisk społecznych	U1 – na podstawie wiedzy na temat historii mediów i dziennikarstwa student wysnuwa wnioski do interpretowania i rozumienia współczesnych zjawisk społecznych (tematy: 12, 13, 14, 15), U2 – student dostrzega i krytycznie ocenia schematy powtarzające się w sferze współczesnych zjawisk społecznych (tematy: 12, 13, 14, 15)	Kolokwium pisemne Dyskusja problemowa w czasie zajęć
DL_U07	Potrafi analizować mechanizmy i uwarunkowania decydujące o funkcjonowaniu nowych mediów i mediów masowych krajowych i zagranicznych oraz wskazać najważniejsze podmioty rynku mediów krajowych i zagranicznych	U3 – student ustala i porządkuje kryteria charakterystyczne dla danych typów mediów historycznych i współczesnych (tematy: 1-15), U4 – student wymienia i klasyfikuje najważniejsze podmioty na rynku medialnym w historii i współcześnie (tematy: 1-15),	Kolokwium pisemne, Dyskusja problemowa w czasie zajęć

		K1 – student zachowuje krytycyzm i ostrożność w czasie dyskusji i prowadzenia samodzielnych analiz mechanizmów i uwarunkowań decydujących o działaniu mediów w historii i współcześnie (tematy: 1-15)	
--	--	---	--

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną
2.	Analiza wybranych przypadków (<i>case study</i>)
3.	Dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	Udział w zajęciach	30	30/1
	Udział w konsultacjach (opcjonalnie)		
praca własna	Przygotowanie do zajęć; lektura przesłanych materiałów	15	30/1
	Przygotowanie do zaliczenia pisemnego	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Kolokwium pisemne w formie 5 pytań otwartych (lista tez udostępniona jest na kanale MsTeams dedykowanym tym zajęciom, do którego automatycznie dodani zostali wszyscy uczestnicy zajęć).

W1, W3

na ocenę 5: student samodzielnie wymienia i prawidłowo charakteryzuje wszystkie najważniejsze procesy przemian historycznych w świecie mediów oraz wymienia i wyjaśnia teorie dotyczące uwarunkowań ekonomicznych i politycznych mediów tradycyjnych i współczesnych, poprawnie wskazuje ich przyczyny, skutki, kreśli ich szerszy kontekst;

na ocenę 4: student wymienia i prawidłowo charakteryzuje najważniejsze procesy przemian historycznych w świecie mediów; wymienia i wyjaśnia najważniejsze teorie dotyczące uwarunkowań ekonomicznych i politycznych mediów tradycyjnych i współczesnych;

na ocenę 3: student wymienia niektóre z najważniejszych procesów przemian w świecie mediów, podaje jedynie ich najważniejsze cechy charakterystyczne; wymienia i opisuje

najważniejsze teorie dotyczące uwarunkowań ekonomicznych lub politycznych mediów tradycyjnych i współczesnych.

W2, W4

na ocenę 5: student zna i biegle posługuje się poprawną terminologią związaną z historią mediów i dziennikarstwa; student biegle posługuje się pojęciami i dokładnie, z zachowaniem krytycyzmu, opisuje teorie z zakresu niewerbalnej komunikacji wizualnej, łącząc je z procesami i przemianami historycznymi w tym zakresie;

na ocenę 4: student dobrze posługuje się terminologią związaną z historią mediów i dziennikarstwa, zna większość istotnych pojęć; student poprawnie posługuje się pojęciami i opisuje najważniejsze teorie z zakresu niewerbalnej komunikacji wizualnej, potrafi wskazać przykładowe połączenia między procesami i przemianami historycznymi w tym zakresie;

na ocenę 3: student zna dostatecznie wiele pojęć związanych z historią mediów i dziennikarstwa; student posługuje się wyłącznie podstawowymi pojęciami oraz potrafi opisać wyłącznie najważniejsze teorie z zakresu niewerbalnej komunikacji wizualnej; korzystając z pomocy (np. pytań pomocniczych) wskazuje najważniejsze połączenia między procesami i przemianami historycznymi w tym zakresie;

U1, U2

na ocenę 5: wymienia i biegle charakteryzuje wszystkie procesy przemian historycznych w świecie mediów i poprawnie wysnuwa na ich podstawie wnioski do interpretowania i rozumienia współczesnych zjawisk społecznych oraz powtarzających się schematów;

na ocenę 4: potrafi wymienić i scharakteryzować najważniejsze procesy przemian historycznych w świecie mediów i poprawnie wysnuwa na ich podstawie spostrzeżenia ułatwiające interpretowanie i rozumienie współczesnych zjawisk społecznych oraz dostrzega pewne powtarzające się schematy;

na ocenę 3: potrafi wymienić najważniejsze procesy przemian historycznych w świecie mediów, wskazać ich przyczyny i skutki oraz podać podstawowe przykłady ich interpretowania i rozumienia we współczesnym świecie; dostrzega powiązania ze współczesnością;

U3, U4

na ocenę 5: student biegle wymienia i porządkuje cechy charakterystyczne konkretnych typów mediów zarówno historycznych, jak i współczesnych; ocenia ich charakter; porównuje skuteczność; student samodzielnie wymienia i poprawnie klasyfikuje najważniejsze podmioty na rynku medialnym w historii i współcześnie;

na ocenę 4: student wymienia i porządkuje najważniejsze cechy konkretnych typów mediów historycznych i współczesnych; ocenia ich charakter oraz skuteczność; student samodzielnie wymienia najważniejsze podmioty na rynku medialnym w historii i współcześnie; najważniejsze z nich potrafi poprawnie zakwalifikować;

na ocenę 3: student wymienia wyłącznie najważniejsze cechy konkretnych typów mediów historycznych i współczesnych; z pomocą ocenia ich charakter oraz wysnuwa wnioski na temat skuteczności; student potrzebuje pomocy, aby wymienić najważniejsze podmioty na rynku medialnym w historii i współcześnie i z pomocą je klasyfikuje;

K1

na ocenę 5: student zachowuje krytyczne podejście w czasie dyskusji i prowadzenia samodzielnych analiz mechanizmów i uwarunkowań decydujących o działaniu mediów w

historii i współcześnie; dyskusje i analizy prowadzi w sposób zgodny z ogólnie przyjętymi normami;
na ocenę 4: student wykazuje przejawy krytycyzmu w ocenie mechanizmów i uwarunkowań decydujących o działaniu mediów w historii i współcześnie, ale nie jest biegły w prowadzeniu samodzielnych dyskusji i analiz na ten temat;
na ocenę 3: student ma pewne problemy w utrzymaniu krytycznego podejścia do dyskusji i analiz na temat mechanizmów i uwarunkowań decydujących o działaniu mediów w historii i współcześnie; nie czuje się pewnie w czasie dyskusji, podczas prowadzenia analiz potrzebna jest mu pomoc lub dodatkowe zachęty.

Literatura obowiązkowa

1.	Butkiewicz M., <i>Historia mediów. Od prehistorii do gazet seryjnych z XVII wieku</i> , Warszawa 2024.
2.	Briggs A., Burke P., <i>Společna historia mediów: od Gutenberga do Internetu</i> , Warszawa 2015.
3.	Habielski R., <i>Polityczna historia mediów w Polsce XX wieku</i> , Warszawa 2009.

Literatura uzupełniająca

1.	Adamski A., <i>Media w analogowym i cyfrowym świecie</i> , Warszawa 2012.
2.	Goban-Klas T., <i>Zarys historii i rozwoju mediów od malowideł naskalnych do multimediów</i> , Kraków 2001.
3.	Dziki S., <i>Prasa w rozwoju historycznym</i> , w: Bauer Z., Chudziński E., <i>Dziennikarstwo i świat mediów</i> , Kraków 2000, s. 32-82.
4.	Grzelewska D. i in., <i>Prasa, radio i telewizja w Polsce. Zarys dziejów</i> , Warszawa 2001.
5.	Bajka Z., <i>Historia mediów</i> , Kraków 2008.
6.	Wolert W., <i>Szkice z dziejów prasy światowej</i> , Kraków 2005.
7.	Myśliński J., <i>Kalendarium polskiej prasy, radia i telewizji</i> , Warszawa 2004.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☒ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)

(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)